

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 1

Četrtek, 28. avgust 2014 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 4 strani (25–28).

M 1 4 2 5 6 1 1 1 0 2

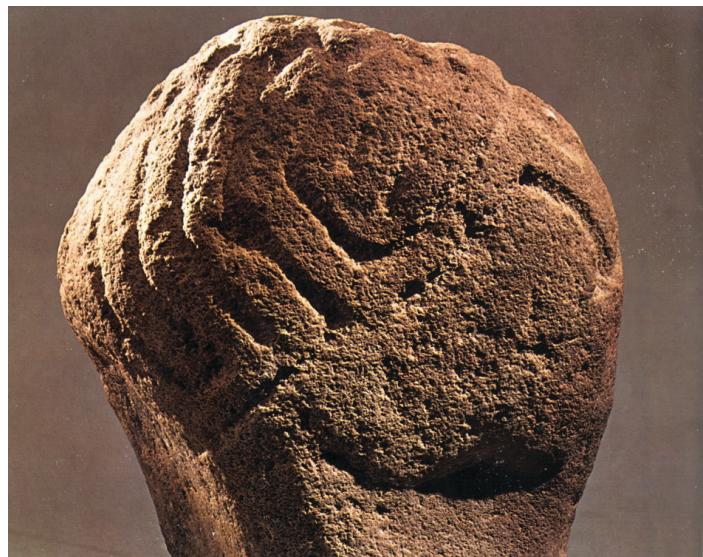
DEL A

1. naloga: Prazgodovinska umetnost

Slika 1

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 2

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana 1992)

Slika 3

(Vir: R. E. Wolf, Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

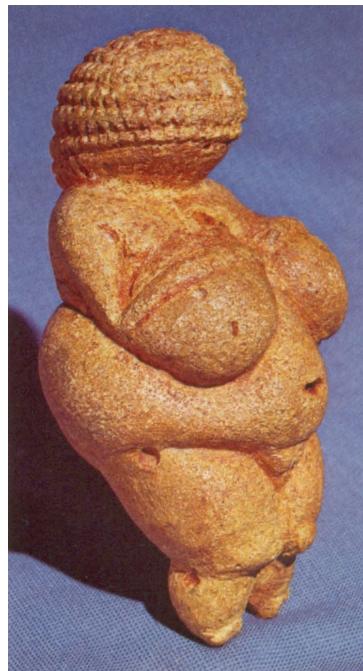
Slika 4

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997³)

Slika 5

(Vir: več avtorjev, Nastajanje Evrope, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1987)

Slika 6

(Vir: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012)

- 1.1. Dela na slikah od 1 do 6 so primeri prazgodovinske umetnosti. Umestite jih v ustrezno prazgodovinsko obdobje.

Paleolitik: _____

Neolitik: _____

Kovinska obdobja: _____

(3 točke)

- 1.2. Na slikah od 1 do 6 so predstavljeni najstarejši sledovi likovne dejavnosti. Datirajte najstarejše najdbe.

(1 točka)

- 1.3. Med najstarejše arhitekturo spada stavba na sliki 4. Zgrajena je iz velikih kamnitih blokov. Poimenujte to arhitekturo in navedite dva elementa prazgodovinskih konstrukcij.

(3 točke)

V sivo polje ne pišite.

- 1.4. Najstarejši kipci so oblikovani iz različnih materialov. Ob slikah 1, 2, 5 in 6 naštejte tri oblikovne značilnosti prazgodovinskega kiparstva.

(3 točke)

- 1.5. Najstarejše slikarske najdbe so se ohranile na stenah jam. Zapišite dve nahajališči in določite dva najpogostejša motiva teh najstarejših upodobitev.

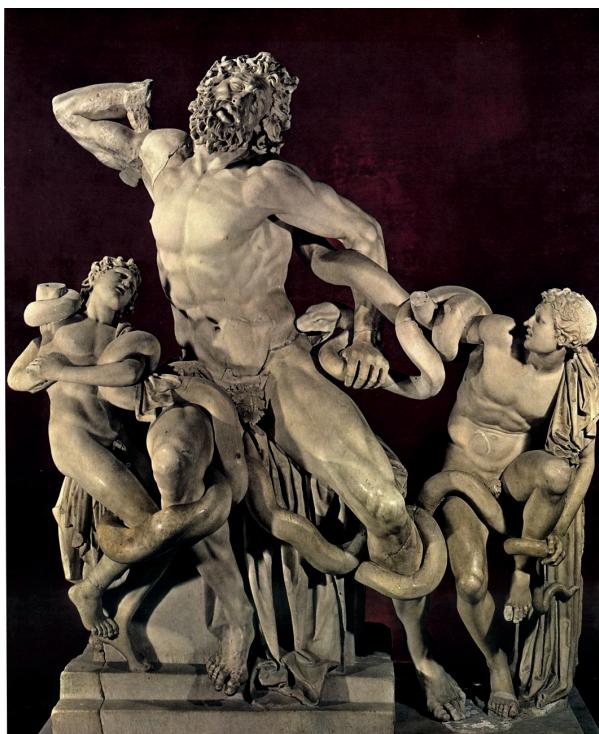
(4 točke)

- 1.6. Prazgodovinski kovinski izdelki so se ohranili kot grobni dodatki. Kakšen je bil pomen teh predmetov za pokojnika?

(1 točka)

2. naloga: Grško kiparstvo

Slika 1

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga 1991)

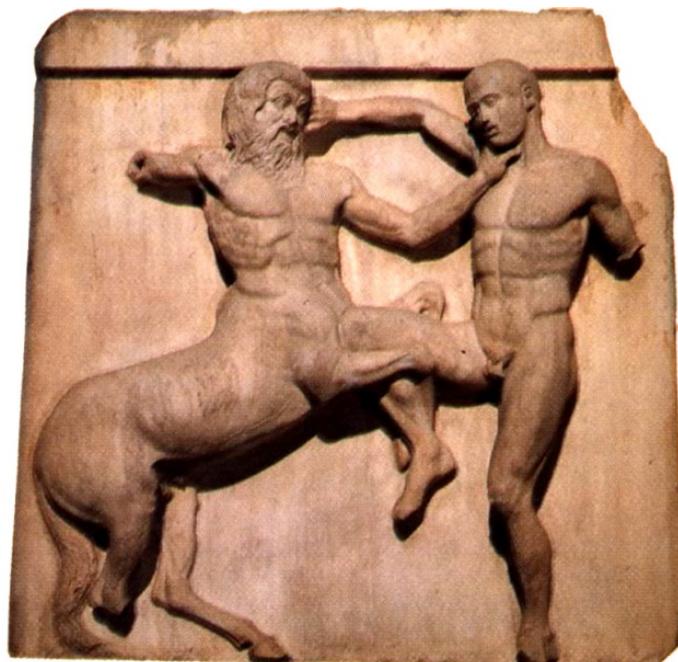
Slika 2

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 3

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 4

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 5

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 6

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

2.1. Oglejte si slike od 1 do 6 in razvrstite spomenike v ustrezeno obdobje grške umetnosti.

Arhajsko obdobje: _____

Klasično obdobje: _____

Helenizem: _____

(3 točke)

2.2. Relief je del grške tempeljske arhitekture. Ob sliki 4 poimenujte tri arhitekturne člene, kjer se pojavlja ta kiparska zvrst.

(3 točke)

- 2.3. V grškem kiparstvu je pogost neposredno spoznavni motiv, ki zaznamuje vsa obdobja antične Grčije. Poimenujte ta motiv in glede na sliko 3 s tremi smiselnimi navedbami predstavite značilnosti upodobljenca.

Motiv: _____
(1)

Značilnosti: _____

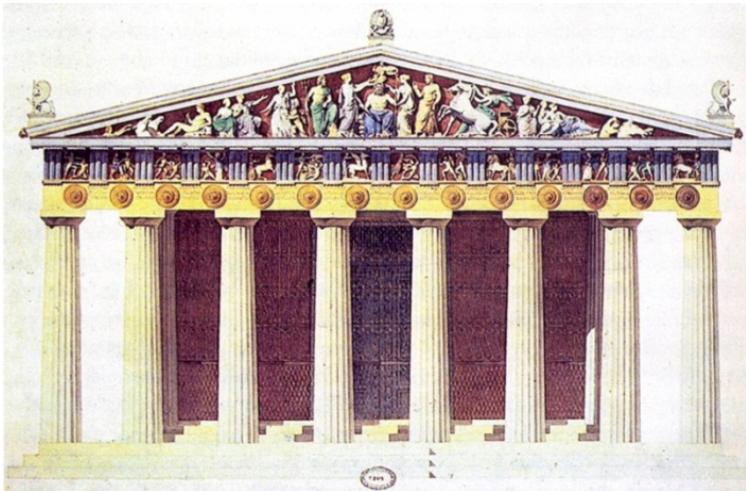
(3)
(4 točke)

- 2.4. Iz klasične dobe grške antike poznamo imena umetnikov kiparjev. Poimenujte dva kiparja iz tega obdobja.

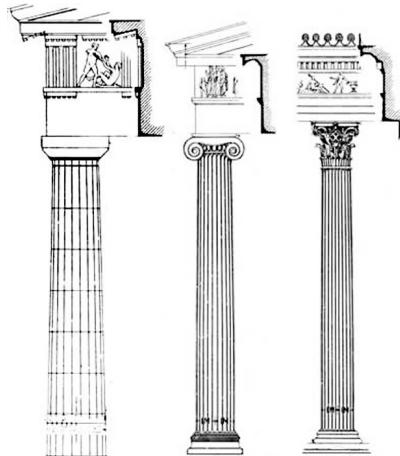
(2 točki)

- 2.5. Poleg kiparskih del na slikah 1 in 6 se je iz tega obdobja ohranilo še veliko drugih kipov. Navedite tri značilnosti kiparstva tega antičnega obdobja.

(3 točke)

3. naloga: Razvoj pročelja sakralne stavbe od antike do renesanse**Slika 1**

(Vir: <http://hanser.ceat.okstate.edu/2003/new%20pages%2001/2003mt9slda.htm>. Pridobljeno: 9. 10. 2012.)

Slika 2

(Vir: <http://0.tqn.com/>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

- 3.1. Pozorno si oglejte pročelje antičnega svetišča na sliki 1 in navedite tri sestavne dele pročelja.

(3 točke)

- 3.2. Glede na sliko 2 navedite, kateri arhitekturni element postane najpomembnejši del pročelja, in odgovor utemeljite.

(2 točki)

- 3.3. V srednjem veku se razvije značilno pročelje v sakralni arhitekturi, ki učinkuje kot kulisa. Navedite kompozicijsko shemo pročelja, ki jo lahko razberete tudi iz stavbe na sliki 3.

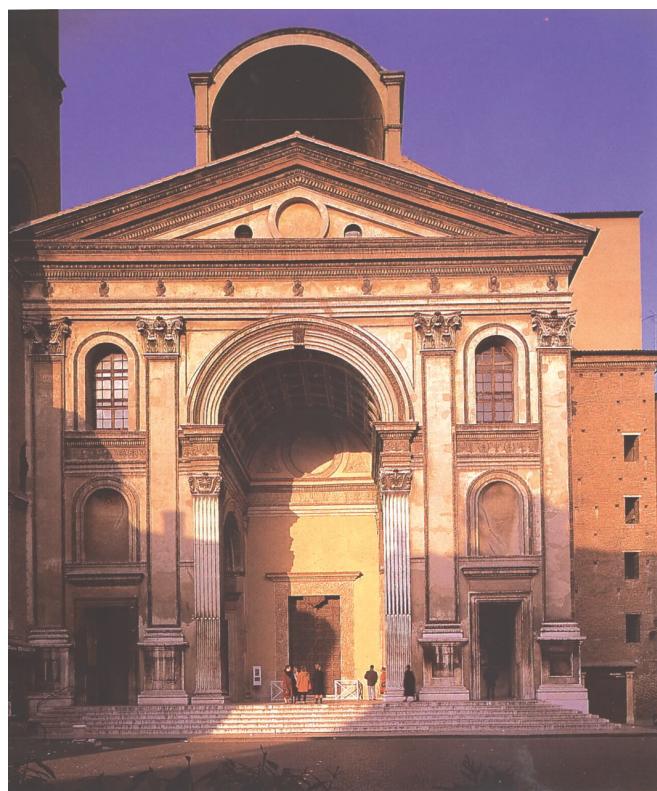
(1 točka)

- 3.4. Naštejte tri značilne arhitekturne elemente in dekoracijo, ki sestavljajo pročelje na sliki 3.

(3 točke)

Slika 3

(Vir: W. Dabringher idr., Kunst: Formen und Funktionen bildener Kunst, Braumüller, Wien 2005)

Slika 4

(Vir: M. Bussagli, Arhitektura, Stanek, Varaždin 2006)

- 3.5. Na sliki 4 je delo renesančnega arhitekta in teoretika Albertija. Zapišite dve oblikovni značilnosti zasnove pročelja in kaj je pri tem očitno teoretično poudaril.

(3 točke)

Slika 5

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

- 3.6. Arhitekt dela na sliki 5 je napačno menil, da se je rimska sakralna arhitektura razvila iz profane arhitekture. Poimenujte, kateri tip stavbe prikazuje slika 5 in njenega avtorja.

(2 točki)

- 3.7. Avtor dela na sliki 5 velja za najbolj posnemanega arhitekta in teoretika v razvoju arhitekture. Arhitektura katerega umetnostnega obdobja temelji na njegovem delu?

(1 točka)

4. naloga: Poznavanje arhitekture, romanika

4.1. Obkrožite črko pred obdobjem, ki zaznamuje romanski slog.

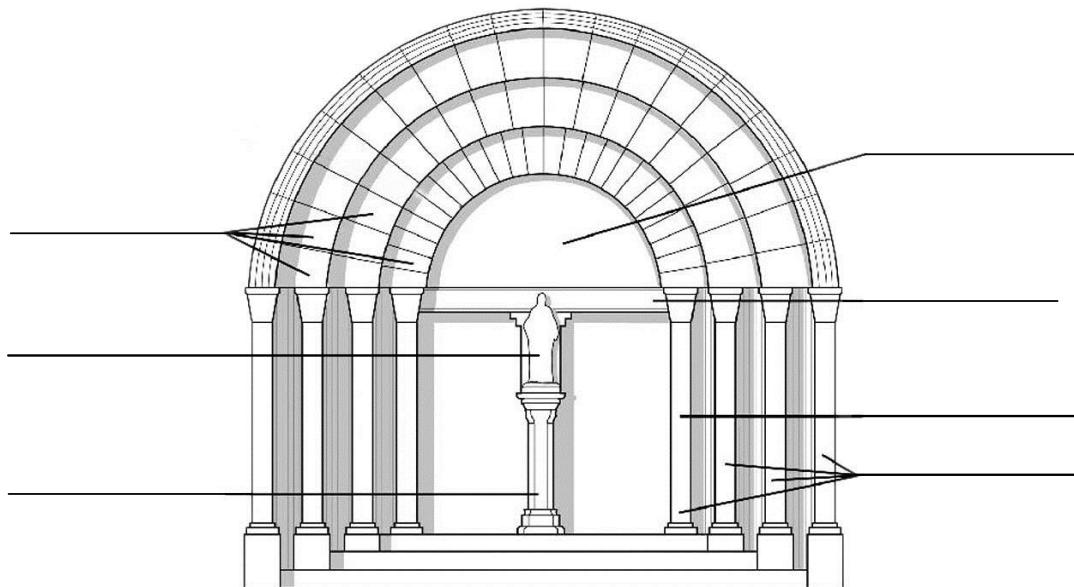
- A 900–1000
- B 1100–1300
- C 1050–1250
- D 850–1250

(1 točka)

4.2. Naštejte tri oblikovne značilnosti romanske arhitekture.

(3 točke)

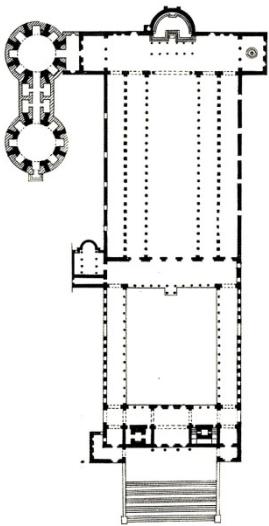
4.3. Na čre ob risbi napišite, kako se imenujejo arhitekturni elementi romanskega portala.

(3 točke)

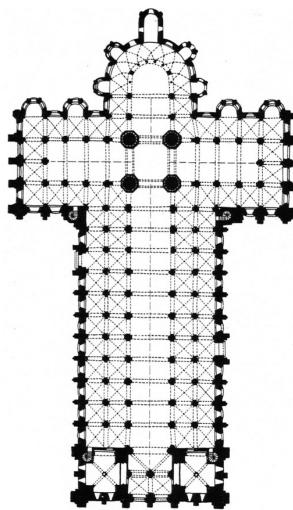
- 4.4. Ugotovite, kateri tloris pripada romanski cerkvi (obkrožite črko pod tlorisom), in naštejte tri značilnosti, ki jih razberete iz tega izbranega tlorisa.

Slika 1

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson,
History of Art, Thames and Hudson,
London 1997⁵)

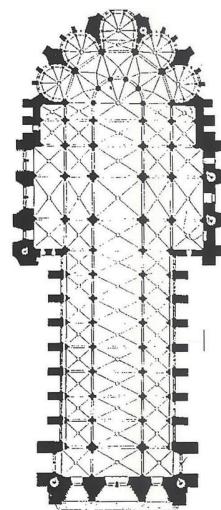
A

Slika 2

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson,
History of Art, Thames and Hudson,
London 1997⁵)

B

Slika 3

(Vir: W. Dabringher idr., Kunst:
Formen und Funktionen bildener
Kunst, Braumüller, Wien 2005)

C

(1)

(3)
(4 točke)

- 4.5. Navedite dva pomembna samostana na Slovenskem, ki sta bila ustanovljena v obdobju romanike.

(2 točki)

- 4.6. Napišite, kakšno funkcijo so imele najbolj obiskane cerkve romanskega obdobja in zakaj.

(2 točki)

5. naloga: Gotska umetnost na Slovenskem*Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)*

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 2 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: S. Kočar, zasebna last)

- 5.1. Kateri ikonografski motiv prikazujeta sliki 1 in 2 (sliki 1 in 2 v barvni prilogi)?

(1 točka)

- 5.2. Razložite pomen motiva na slikah 1 in 2 (sliki 1 in 2 v barvni prilogi).

(1 točka)

- 5.3. Isti motiv je na slikah 1 in 2 (sliki 1 in 2 v barvni prilogi) upodobljen drugače. Primerjajte upodobitvi in med njima poiščite dve razlike.

(2 točki)

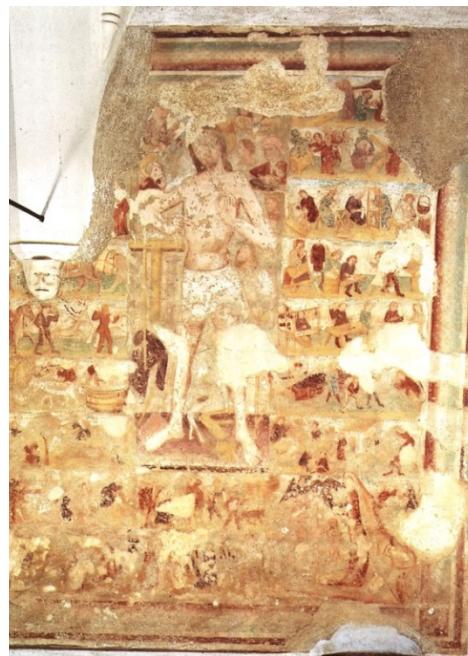
Slika 3 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: S. Kočar, zasebna last)

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: D. Koman, Crnograd, Vodniki po Sloveniji, Ministrstvo za kulturo, Ljubljana 2000)

5.4. Poimenujte ikonografske motive na slikah 3, 4 in 5 (slike 3, 4 in 5 v barvni prilogi).

Slika 3 (slika 3 v barvni prilogi): _____

Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi): _____

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi): _____

(3 točke)

5.5. Pojasnite simbolni pomen fresk na slikah 3 in 5 (sliki 3 in 5 v barvni prilogi).

Slika 3 (slika 3 v barvni prilogi): _____

(2)

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi): _____

(2)
(4 točke)

5.6. Na sliki 4 (slika 4 v barvni prilogi) je svetopisemski prizor naslikan žanrsko. Z dvema navedbama opišite, kje se to kaže.

(2 točki)

5.7. Poimenujte dva kraja, kjer se nahajajo poslikave na slikah 3, 4 in 5 (slike 3, 4 in 5 v barvni prilogi).

Slika 3 (slika 3 v barvni prilogi): _____

Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi): _____

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi): _____

(2 točki)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 6 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 6 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 7 v barvni prilogi) ter opišite vsebinske in oblikovne razlike in podobnosti.
(4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993)

Slika 2 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

7. naloga

Oglejte si likovno delo na slikah 1, 1 a in 1 b (slike 8, 8 a in 8 b v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

- Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.

(4 točke)

- Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.

(4 točke)

- Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).

(4 točke)

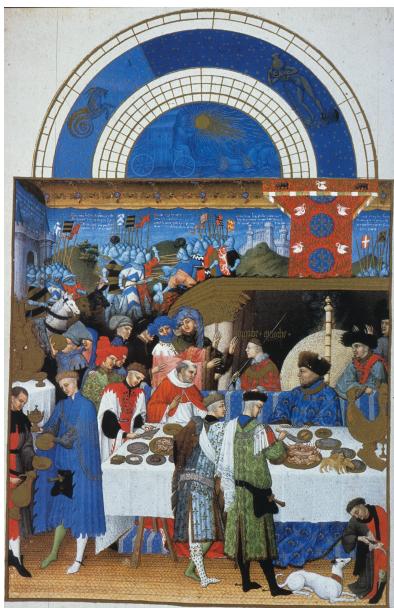
- Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na slikah 1, 1 a in 1 b (slike 8, 8 a in 8 b v barvni prilogi) s tistim na slikah 2 in 2 a (sliki 9 in 9 a v barvni prilogi) glede na vsebino ter vplive na nastanek dela in na kasnejše umetnine.

(4 točke)

- Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.

(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezido v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 8 v barvni prilogi)

Slika 1 a (slika 8 a v barvni prilogi)

Slika 1 b (slika 8 b v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 1 a in 1 b: A. Renshaw, The Art Book for Children: Book Two, Phaidon, London 2007)

M 1 4 2 5 6 1 1 1 1 9

19/28

V sivo polje ne pišite.

Slika 2 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: <http://padovacultura.padovanet.it/homepage-6.0/interno%20cappella.jpg>. Pridobljeno: 7. 6. 2013.)

Slika 2 a (slika 9 a v barvni prilogi)

(Vir: več avtorjev, Likovna umetnost, Velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012)

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 10 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

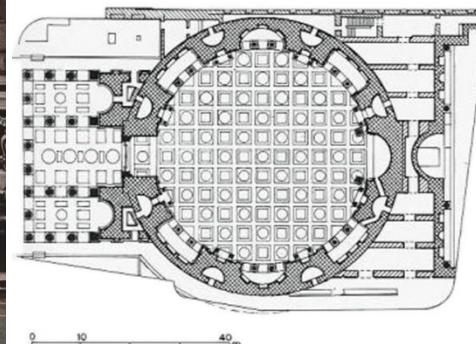
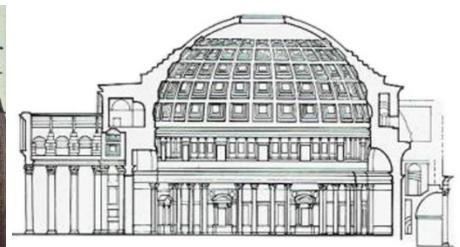
1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitektturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
- (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
- (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
- (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 10 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 11 v barvni prilogi) glede na obliko in vsebino.
- (4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
- (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

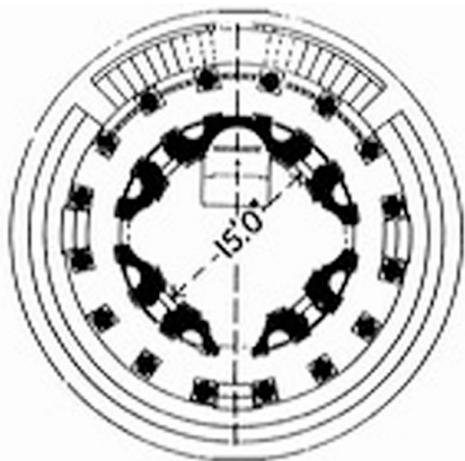
Slika 1 a

(Vir: <http://farm3.staticflickr.com/>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

Slika 2 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 2 a

(Vir: http://www.greatbuildings.com/gbc/drawings/tempietto_plan.150.jpg. Pridobljeno: 11. 6. 2013.)

Številka izbrane naloge: _____

V sivo polje ne pište.

M 1 4 2 5 6 1 1 1 2 3

23/28

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 1 4 2 5 6 1 1 1 2 5

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1

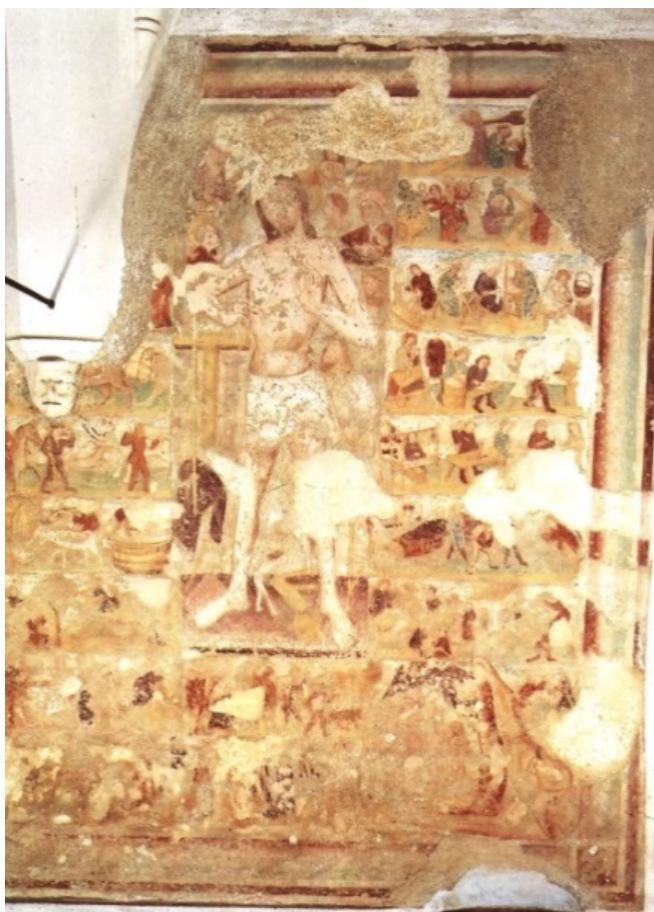
Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

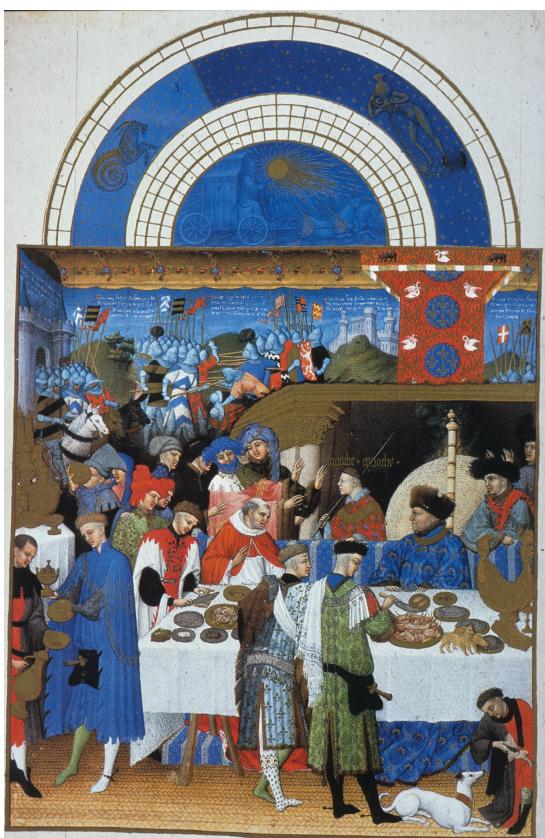
Slika 6

Slika 7

M 1 4 2 5 6 1 1 1 2 7

Slika 8

Slika 8 a

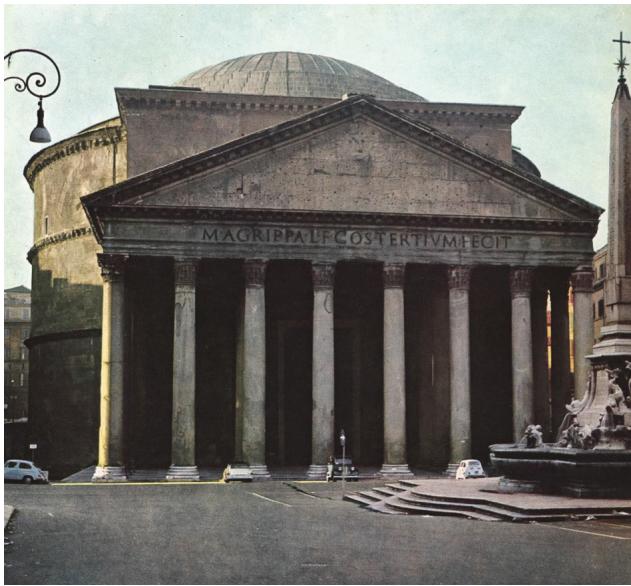
Slika 8 b

Slika 9

Slika 9 a

Slika 10

Slika 11